

ILO-konventionerna nr 181 och 182 samt vissa frågor om privat arbets- förmedling och bemanningsföretag

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2000/01:93 ILO:s konvention och rekommendation om de värsta formerna av barnarbete m.m., en med anledning av propositionen väckt motion samt sju motioner från allmänna motionstiden hösten 2000 rörande privat arbetsförmedling och personaluthyrning. Propositionen rör två olika ILO-konventioner, tre rekommendationer, varav två ansluter till konventionerna, och en deklaration.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner ILO:s konvention (nr 182) om de värsta formerna av barnarbete.

I fråga om ILO:s konvention (nr 181) och rekommendation (nr 188) om privat arbetsförmedling ansluter sig utskottet till regeringens bedömning att Sverige inte för närvarande bör tillträda konventionen.

I betänkandet lämnas också en redogörelse för ILO:s rekommendation nr 189 om nya arbetstillfällen i små och medelstora företag samt en av Internationella arbetskonferensen antagen deklaration om grundläggande rättigheter i arbetslivet.

Samtliga i betänkandet behandlade motioner avstyrks. Flertalet av de motioner som berör personaluthyrning och privat arbetsförmedling avstyrks med hänvisning till den pågående översyn av bemanningsbranschen som en arbetsgrupp inom Regeringskansliet, i samråd med arbetsmarknadens parter, ansvarar för samt till de förhandlingar på Europainivå som förs mellan arbetsmarknadens parter om ett regelverk för personaluthyrningsbranschen.

I betänkandet finns åtta reservationer av Moderaterna, Kristdemokraterna och Folkpartiet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Konvention nr 181 Privat arbetsförmedling	6
Bakgrund	6
Propositionens huvudsakliga innehåll	8
Motioner	9
Utskottets överväganden.....	11
Små och medelstora företag m.m.	16
Propositionens huvudsakliga innehåll	16
Motion	18
Utskottets överväganden.....	18
Konvention nr 182 Barnarbete m.m.	21
Propositionens huvudsakliga innehåll	21
Utskottets överväganden.....	22
Reservationer.....	24
1. Konkurrensvillkor m.m. (punkt 1).....	24
2. Privat arbetsförmedling (punkt 2).....	25
3. Karensregeln i arbetsförmedlingslagen (punkt 3).....	26
4. Personaluthyrningens betydelse för en flexibel arbetsmarknad (punkt 5).....	27
5. Lernia AB (punkt 6)	28
6. Konvention nr 181 om privat arbetsförmedling (punkt 7).....	29
7. Villkor för företag (punkt 8, motiveringen).....	31
8. Villkor för företag (punkt 8).....	31
Förteckning över behandlade förslag.....	33
Propositionen.....	33
Följdmotioner	33
Motioner från allmänna motionstiden.....	33

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Konkurrensvillkor m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:A252 yrkande 3 och 2000/01:A290 yrkandena 2 och 6.

Reservation 1 (m, kd, fp)

2. Privat arbetsförmedling

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:A12 yrkande 1 och 2000/01:A257.

Reservation 2 (m, fp)

3. Karensregeln i arbetsförmedlingslagen

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:A252 yrkande 2 och 2000/01:A290 yrkande 5.

Reservation 3 (m, kd)

4. Auktorisation m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:A284, 2000/01:A293, 2000/01:A309 och 2000/01:A713.

5. Personaluthyrningens betydelse för en flexibel arbetsmarknad

Riksdagen avslår motion 2000/01:A290 yrkande 1.

Reservation 4 (m, kd)

6. Lernia AB

Riksdagen avslår motion 2000/01:A290 yrkande 4.

Reservation 5 (m)

7. Konvention nr 181 om privat arbetsförmedling

Riksdagen avslår motion 2000/01:A12 yrkande 2.

Reservation 6 (m, kd, fp)

8. Villkor för företag

Riksdagen avslår motion 2000/01:A12 yrkande 3.

Reservation 7 (m, kd) - motiv.

Reservation 8 (fp)

9. Godkännande av ILO:s konvention nr 182 m.m.

Riksdagen godkänner ILO:s konvention (nr 182) om de värsta formerna av barnarbete. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:93 i den delen. Propositionen i övriga delar läggs till handlingarna.

Stockholm den 3 maj 2001

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Sven-Erik Österberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sven-Erik Österberg (s), Hans Andersson (v), Margareta Andersson (c), Mikael Odenberg (m), Björn Kaaling (s), Stefan Attefall (kd), Kent Olsson (m), Patrik Norinder (m), Sonja Fransson (s), Camilla Sköld Jansson (v), Maria Larsson (kd), Christel Anderberg (m), Elver Jonsson (fp), Anders Karlsson (s), Cinnika Beiming (s) och Claes-Göran Brandin (s).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2000/01:93 där regeringen föreslår bl.a. att riksdagen skall godkänna ILO:s konvention (nr 182) om de värsta formerna av barnarbete samt lämnar en redogörelse för ILO:s rekommendation nr 190 i samma ämne.

I propositionen lämnas också en redogörelse för ILO:s konvention nr 181 och rekommendation nr 188 om privat arbetsförmedling, ILO:s rekommendation nr 189 om nya arbetstillfällen i små och medelstora företag samt en av Internationella arbetskonferensen antagen deklaration om grundläggande rättigheter i arbetslivet. Regeringen anser i propositionen att Sverige inte för närvarande bör tillträda konvention nr 181.

I betänkandet behandlar utskottet även en motion som har väckts med anledning av propositionen samt sju motioner väckta under allmänna motionstiden hösten 2000 som i huvudsak tar upp frågor kring privat arbetsförmedling och personaluthyrning.

Motionerna återfinns sist i betänkandet under rubriken ”Behandlade förslag”.

Nedan kommer utskottet att i avsnitt 1 ”*Konvention nr 181 Privat arbetsförmedling*” behandla ILO:s konvention nr 181 om privat arbetsförmedling och därmed sammanhängande frågor. Därefter kommer utskottet att i avsnitt 2 ”*Små och medelstora företag*” ta upp ILO:s rekommendation nr 189 om nya arbetstillfällen i små och medelstora företag och den av Internationella arbetskonferensen antagna deklarationen om grundläggande rättigheter i arbetslivet. Slutligen kommer utskottet att i avsnitt 3 ”*Konvention nr 182 Barnarbete m.m.*” behandla ILO:s konvention nr 182 om de värsta formerna av barnarbete m.m.

Konvention nr 181 Privat arbetsförmedling

ILO:s konvention nr 181 samt vissa frågor om privat arbetsförmedling och bemanningsföretag m.m.

Utskottets förslag i korthet

I detta avsnitt behandlar utskottet ILO:s konvention (nr 181) och rekommendation (nr 188) om privat arbetsförmedling samt ett antal motioner som tar upp frågor kring privat arbetsförmedling och personaluthyrningsbranschen. Utskottet avstyrker samtliga motioner med hänvisning bl.a. till det arbete med en översyn av reglerna om personaluthyrningsbranschen som pågår både i Sverige och inom EU.

Jämför reservationerna 1 (m, kd, fp), 2 (m, fp), 3 (m, kd), 4 (m, kd), 5 (m) och 6 (m, kd, fp).

Bakgrund

Genom 1935 års arbetsförmedlingslag infördes i Sverige ett principiellt arbetsförmedlingsmonopol som kom att gälla fram till 1993. Det svenska arbetsförmedlingsmonopolet innebar att arbetsförmedling i princip är en offentlig angelägenhet. Lagen gav dock utrymme för privat arbetsförmedling i viss begränsad omfattning men i noga reglerade former. Den svenska lagstiftningen om arbetsförmedling hämtade sitt innehåll från ILO-konventioner (nr 34 från 1933 respektive 96 från 1949) om avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer.

År 1991 antogs en ny lag om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft som trädde i kraft den 1 januari 1992. Lagen innebar vissa uppmjukningar i förhållande till 1935 års lag. Den verksamhet som består i uthyrning av arbetskraft fick en legaldefinition, "ett rättsförhållande mellan en beställare och en arbetsgivare som innebär att arbetsgivaren mot ersättning ställer arbetstagare till beställarens förfogande för att utföra arbete som hör till beställarens verksamhet", och legaliserades. Den som hyrde ut arbetskraft måste enligt 1991 års lag iakttäta vissa regler som syftade till att arbetstagare som fått arbete via uthyrningsföretag inte skulle hamna i svårigheter av olika slag, bl.a. vad gällde möjligheten att träffa tidsbegränsade anställningsavtal.

Den nuvarande lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft innebar att arbetsförmedlingsmonopolet upphävdes. Lagen trädde i kraft den 1 juli 1993. Sverige hade dessförinnan under våren 1992 sagt upp ILO-konventionen 1949 nr 96 om avgiftskrävande arbetsförmed-

lingsbyråer. Genom den nya lagen avskaffades kravet på tillstånd av AMS för att få bedriva privat arbetsförmedling. Även AMS tillsynsfunktion slopades och som en följd av det möjligheterna att ingripa med vitesföreläggande eller vitesförbud mot verksamhet som strider mot lagen. Ett straffsanktionerat förbud infördes mot att ta betalt av arbetssökande eller arbetstagare. Den som förmedlar eller hyr ut arbetskraft får däremot ta betalt av arbetsgivaren eller beställaren.

1993 års lag innebar också vissa lättnader i uthyrningsföretagens verksamhet. Begränsningen i fråga om den sammanlagda tid som en enskild arbetstagare kan hyras ut eller hyras in avskaffades liksom begränsningen av möjligheten att träffa tidsbegränsade anställningsavtal. Även det generella kravet att uthyrningen skulle vara föranledd av ett tillfälligt behov hos beställaren av extra arbetskraft upphävdes. Den s.k. karenstiden för en arbetstagare hos ett uthyrningsföretag behölls. Regeln som återfinns i 4 § punkt 3 innebär att en arbetstagare som har sagt upp sig från en anställning och tar anställning hos en arbetsgivare som hyr ut arbetskraft inte får hyras ut till sin förra arbetsgivare tidigare än sex månader efter det att anställningen hos denne upphörde. Bestämmelsen är straffsanktionerad.

I den proposition som låg till grund för 1993 års lagändringar (prop. 1992/93:218) förutsattes att en utvärdering och analys av effekter och konsekvenser av avregleringen skulle göras efter en treårsperiod. Frågor som borde beaktas särskilt angavs vara avregleringens effekter på den offentliga arbetsförmedlingen och information om lediga platser (platsanmälningslagen), effekterna för särskilt utsatta grupper samt uthyrning av arbetskraft.

Platsanmälningslagen (1976:157) innebär en principiell skyldighet för arbetsgivare att anmäla lediga platser till den offentliga arbetsförmedlingen. Undantag gäller bl.a. för anställningar med mycket kort varaktighet. Skyldigheten är straffsanktionerad.

Riksdagsbeslutet om 1993 års arbetsförmedlingslag förutsatte i enlighet med vad som sagts i propositionen att effekterna av de nya reglerna skulle utvärderas efter tre år. Som särskild utredare utsågs dåvarande landshövdingen Björn Rosengren. I slutbetänkandet Personaluthyrning (SOU 1997:58) pekade utredaren på vissa problem inom branschen. Samtidigt konstaterades att det finns behov av en systematisk förmedling av korttidsjobb. Utredningen avvisade lagstiftning om t.ex. begränsningar av längsta tillåtna uthyrningstid men föreslog att en statlig nämnd skulle svara för registrering av personaluthyrningsföretagen. Registrering skulle bara kunna ske om företaget uppfyllde vissa villkor vad gäller t.ex. ekonomi, anställningsförhållanden och affärsetik. Utredaren föreslog också en ändring i lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS). En arbetstagare som varit inhyrd hos en arbetsgivare mer än tre år skulle ha företrädesrätt till tillsvidareanställning hos inhyraren. Utredarens förslag har inte föranlett några lagändringar.

Den s.k. DELTA-utredningen (SOU 1999:27) föreslog ett tvåårigt AMS-projekt för att utveckla och stödja etablering av branschanknutna bemaningsföretag. Projektet, "DELTA-modeller", skulle bedrivas i samarbete med

parterna på arbetsmarknaden. AMS skulle tilldelas 250 miljoner kronor för projektet, som skulle vara en modell för att åstadkomma fasta heltidsanställningar.

I regleringsbrevet för år 2000 har regeringen gett AMS i uppdrag att initiera ett pilotprojekt där ett bemanningsföretag kan vara ett komplement till den ordinarie offentliga platsförmedlingsverksamheten. Syftet skall vara att öka möjligheten för invandrare som saknar kontakt med det svenska arbetslivet att få ett reguljärt arbete. Mot bakgrund av detta uppdrag har AMS givit Länsarbetsnämnden i Stockholm i uppdrag att tillsammans med AMS genomföra ett projekt där ett bemanningsföretag skall vara ett komplement till den ordinarie offentliga platsförmedlingsverksamheten.

År 1997 antog ILO konventionen (nr 181) om privat arbetsförmedling. Konventionen avser förutom arbetsförmedling även personaluthyrning, och den reviderar konvention nr 96 i samma ämne från 1949. Innehållet i konventionen redovisas nedan under rubriken propositionens huvudsakliga innehåll.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Konventionen nr 181 består av en ingress, en operativ del samt slutbestämmelser.

I ingressen erinras om ett flertal av ILO tidigare antagna konventioner. Härefter följer konventionens operativa del som omfattar 15 artiklar. I artikel 1 definieras vad som i konventionen menas med *privat arbetsförmedlingsbyrå* och preciseras att uttrycket *arbetstagare* även inkluderar arbetssökande.

Konventionen har i artikel 2 getts ett vidsträckt tillämpningsområde. Den äger tillämpning på alla privata arbetsförmedlingsbyråer och på alla kategorier av arbetstagare samt alla branscher. Endast rekrytering av och arbetsförmedling för sjömän undantas. Enligt artikeln finns möjligheter att både förbjuda en eller annan form av arbetsförmedlingsverksamhet och att, under vissa villkor, undanta arbetstagare inom en viss bransch helt eller delvis från konventionens tillämpning.

I artikel 3 anges att privata arbetsförmedlingsbyråers rättsliga ställning skall fastställas enligt nationell lag och praxis. Villkoren för deras verksamhet skall fastställas i enlighet med ett licens- eller certifieringssystem förutom i de fall då de regleras eller beslutas på annat sätt genom lämplig nationell lagstiftning och praxis.

I artiklarna 4–6 regleras rätten till vissa friheter, förbud mot diskriminering samt sekretess för vissa frågor avseende arbetstagare.

Artikel 7 förbjuder privata arbetsförmedlingsbyråer att direkt eller indirekt ta ut avgifter eller kostnader av arbetstagarna. Om det ligger i arbetstagarnas intresse kan dock behörig myndighet godkänna undantag från avgiftsförbudet i fråga om vissa kategorier arbetstagare samt särskilda slag av tjänster.

I artiklarna 8–9 regleras frågor kring migrerande arbetstagare samt åtgärder för att förhindra förmedling av barnarbetare.

Enligt artikel 10 skall behörig myndighet säkerställa att det finns lämpliga mekanismer och förfaringssätt för undersökning av klagomål över privata arbetsförmedlingsbyråers verksamhet.

Artiklarna 11 och 12 behandlar uthyrningsföretag. Bland annat anges där vilka rättigheter som arbetstagarna skall ha och vilket ansvar som skall åligga företagen avseende de uppräknade rättigheterna.

Artikel 13 handlar om samarbete mellan den offentliga arbetsförmedlingen och privata arbetsförmedlingsbyråer. Bland annat anges där som en grundläggande princip att de offentliga myndigheterna har den slutliga bestämmanderätten att utforma arbetsmarknadspolitiken samt att använda eller kontrollera användningen av de offentliga medel som reserverats för att genomföra denna politik.

Artikel 14 anger bl.a. att medlemsstaterna skall tillämpa bestämmelserna i konventionen genom lagar och bestämmelser eller på varje annat sätt som stämmer överens med nationell praxis, och i artikel 15 slås fast att konventionen inte påverkar för arbetstagarna mer gynnsamma bestämmelser i andra ILO-konventioner.

Konventionens slutbestämmelser utgörs av artiklarna 16–24.

Den nya arbetsförmedlingskonventionen nr 181 reviderar konventionerna (nr 34 och nr 96) om avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer.

Rekommendationen innehåller närmare bestämmelser om skydd av arbetstagare samt om samarbetet mellan den offentliga arbetsförmedlingen och privata arbetsförmedlingsbyråer.

I propositionen lämnas också en kort redovisning av det pågående arbetet med en översyn av reglerna om bl.a. bemanningsföretag som sker både i Sverige och inom EU. Mot bakgrund av detta arbete avstyrker regeringen ett tillträde till konventionen för närvarande men anger att den kommer att återkomma i frågan.

Motioner

I motion A290, från allmänna motionstiden hösten 2000, anser *Moderaterna* att bemanningsföretagen är ett uttryck för en ny syn på arbete och företagande som innebär mer flexibla lösningar och leder till frihet för både arbetstagare och företag utan att de behöver ge avkall på krav om grundtrygghet eller rättigheter. Bemanningsföretagen har också en samhällsekonomisk nytta, eftersom de bidrar till att ta bort flaskhalsar i produktionen. På detta sätt har bemanningsföretagen en stor betydelse för en flexibel arbetsmarknad (yrkande 1).

Den uthyrningsverksamhet m.m. som bedrivs av kommuner, landsting, arbetsförmedlingar och skattefinansierade bolag snedvrider konkurrensen eftersom villkoren inte är desamma för dem som för de privata bemanningsföretagen. Mellan uppdragen hos dessa offentliga aktörer deltar nämligen personalen i arbetsmarknadsåtgärder och lyfter arbetslöshetsersättning, medan de privata uthyrarna har fasta anställningsavtal och betalar ersättning för s.k.

garantitid. Åtgärder måste därför vidtas för att de privata företagen skall uppnå samma möjligheter och villkor att konkurrera (yrkande 2).

Den verksamhet som bedrivs i Lernia AB innebär en snedvridning av konkurrensen inom arbetsmarknadsutbildningen och personaluthyrningsverksamheten varför verksamheten bör upphöra (yrkande 4).

Den av arbetsmarknadsutskottet tidigare begärda översynen av bemanningsbranschen bör utvidgas till att omfatta hur regler som snedvrider konkurrensen och försvårar bemanningsföretagens verksamhet kan undanröjas (yrkande 6).

Av lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft följer att en arbetstagare som har sagt upp sig från en anställning och tar anställning hos en arbetsgivare som hyr ut arbetskraft inte får hyras ut till sin förra arbetsgivare tidigare än sex månader efter det att anställningen hos denne upphörde. Denna s.k. karensregel bör upphävas (yrkande 5).

Folkpartiet delar i motion A12 regeringens uppfattning att Sverige för närvarande inte bör tillträda konvention nr 181 om privat arbetsförmedling. Eftersom konventionens strikta regelverk allvarligt skulle komma att försvåra arbetet för de privata arbetsförmedlingarna bör Sverige inte heller i framtiden tillträda den, anser partiet (yrkande 2).

Sedan det svenska arbetsförmedlingssystemet började att tillåta privata arbetsförmedlingar har det uppstått ett flertal från det offentliga fristående arbetsförmedlingar som bidragit till en mångfald som gynnar både arbetstagare och arbetsgivare. Dessa privata förmedlingar måste därför få finnas kvar, anser Folkpartiet, som också önskar att fler privata arbetsförmedlingar kan ”knoppas av” från de offentliga (yrkande 1).

I motion A252, från allmänna motionstiden hösten 2000, av *Helena Höij och Inger Strömbom (båda kd)*, föreslås att den s.k. karensregeln i lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft skall tas bort (yrkande 2). Motionärerna vill också att den av arbetsmarknadsutskottet tidigare begärda översynen av bemanningsföretagen inriktas på att uppnå konkurrensneutralitet mellan privata och offentliga arbetsförmedlare samt att bl.a. se över andra regler som styr verksamheten (yrkande 3).

Cristina Husmark Pehrsson (m) anser i motion A257, från allmänna motionstiden hösten 2000, att regeringen snarast bör utreda möjligheterna för privata och offentliga arbetsförmedlingar att arbeta utifrån samma förutsättningar.

Bengt Silfverstrand (s) anser i motion A284, från allmänna motionstiden hösten 2000, att det svenska regelverket för bemanningsbranschen lider av uppenbara svagheter varför den pågående översynen av branschen bör påskyndas. I avvaktan på resultatet av denna översyn bör det emellertid redan

nu kunna fattas beslut om att det skall krävas tillstånd för att bedriva sådan verksamhet samt införas någon form av auktorisation.

Också *Monica Öhman och Birgitta Ahlqvist (båda s)* anser i motion A293, från allmänna motionstiden hösten 2000, att det skall finnas någon form av auktorisation för bemanningsföretagen för att dessa företag skall kunna fungera effektivt och i enlighet med arbetsmarknadens lagar och regler.

Bengt-Ola Rytting (s) framhåller i motion A309, från allmänna motionstiden hösten 2000, att den av arbetsmarknadsutskottet tidigare begärda översynen av bemanningsbranschen bör utvidgas till att även omfatta hur den fungerar i avtalslöst tillstånd och hur den skulle fungera avtalsreglerad. Översynen bör också innefatta en undersökning av i vilken mån det förekommer kriminalitet i branschen.

Carina Adolfsson Elgestam och Lars Wegendal (båda s) efterlyser i motion A713, från allmänna motionstiden hösten 2000, en översyn av vilka regler som skall gälla avseende anställningstryggheten för tidigare anställda i förhållande till personal som hyrs in från bemanningsföretag.

Utskottets överväganden

Sedan regelverket kring uthyrning av personal mjukades upp under första hälften av 1990-talet har både antalet företag som hyr ut personal, och det antal personer som denna typ av företag sysselsätter, ökat kraftigt på den svenska arbetsmarknaden. Enligt Svenska Personaluthyrnings- och Rekryteringsförbundet (SPUR), som är bemanningsföretagens eget branschförbund, sysselsatte branschen i december 2000 ca 42 000 personer. Motsvarande antal var t.ex. i juni 1999 22 000. Enligt SPUR arbetar de företag och organisationer som finns på marknaden i dag i huvudsak med personaluthyrning, rekrytering och entreprenad. Nästan 90 % av branschens omsättning kommer från personaluthyrningsverksamhet. Personaluthyrningen domineras av de tre marknadsområdena ekonomi, kontor och lager/industri som sammantaget svarar för 80 % av omsättningen.

Enligt SPUR är antalet företag med anställd personal i dag ca 400 varav drygt 200 har fem anställda eller fler. Därutöver finns något tusental egenföretagare, dvs. företag utan anställd personal.

Av en rapport från Näringsdepartementets Mångfaldsprojekt, Personaluthyrningsföretag – en bro till arbetsmarknaden, som presenterades i oktober 2000 framgår bl.a. att personaluthyrningsbranschen i Sverige domineras av fyra stora internationella företag som tillsammans har närmare 90 % av omsättningen. Företagen är koncentrerade till storstäderna – år 1998 fanns 60 % av de anställda i Storstockholm. De senaste två åren har dock branschen ex-

panderat snabbare i övriga delar av landet och av SPUR:s statistik framgår att omsättningstillväxten under 2000 varit kraftigast utanför Stockholmsområdet.

Ett flertal motioner tar upp olika frågeställningar med anknytning till privat arbetsförmedling och personaluthyrningsföretag. Innan utskottet går in på och behandlar de olika yrkandena vill utskottet påminna om den arbetsgrupp inom Regeringskansliet som har fått i uppdrag att göra en förutsättningslös översyn av personaluthyrnings- och bemanningsbranschen. Arbetsgruppen har, enligt vad utskottet erfarit, ett nära samråd och samarbete med arbetsmarknadens parter.

Initiativet till översynen togs av riksdagen hösten 1999 efter förslag från arbetsmarknadsutskottet (bet. 1999/2000:AU1, rskr. 1999/2000:83). Bakgrunden till utskottets förslag var de slutsatser om branschens verksamhet som bl.a. hade presenterats i slutbetänkandet Personaluthyrning (SOU 1997:58) och ett antal motioner som bl.a. behandlade de anställdas situation, exempelvis löneform och arbetstid, men även konkurrensförhållanden. Enligt utskottet väckte verksamheten i bemanningsföretagen, reglerna för själva verksamheten, verksamhetens förhållande till andra regelsystem, konkurrensförhållanden m.m. en rad frågor. Arbetsmarknadsutskottet ansåg att översynen av verksamheten borde bedrivas förutsättningslöst, men att de anställdas situation och de problem som kan vara förknippade med en anställning i bemanningsföretag måste stå i fokus.

Det finns här också anledning att påminna om de förhandlingar som pågår mellan arbetsmarknadens parter på Europeanivå för att fastställa ett regelverk för personaluthyrningsbranschen – förhandlingar som ännu inte är slutförda.

Konkurrensvillkor m.m.

Ett par av motionerna, A252 yrkande 3 (kd) och A290 yrkandena 2 och 6 (m), tar upp frågor om bl.a. regelverk och konkurrensvillkoren för personaluthyrningsföretagen.

I samband med att personaluthyrningsföretagen expanderade sin verksamhet från början av 1990-talet uppstod en rad nya frågeställningar. Bland annat visade det sig att arbetslöshetskassorna tillämpade olika bedömningar i ärenden som rörde anställda i denna typ av företag. AMS gjorde därför den 27 februari 1996 ett vägledande uttalande, meddelande nr 5/1996, där det angavs att en medlem i en arbetslöshetskassa som arbetar i ett uthyrningsföretag för att hyras ut skall anses vara tillsvidareanställd i den omfattning som svarar mot arbetsutbudet, och detta oavsett vad anställningsförhållandet kallas i anställningsavtalet. Enligt meddelandet kan en anställning inte anses tillfällig om engagemangen är återkommande. Medlemmen måste enligt AMS också anses vara anställd i den omfattning han eller hon står till företagets förfogande, oberoende av garantitid eller lön, och detta skall anses utgöra medlemmens arbetsutbud. Meddelandet hänvisar till praxis i ett antal domar från Försäkringsöverdomstolen.

AMS har härefter i ett nytt meddelande, nr 5/2001, den 30 januari 2001 preciserat det tidigare uttalandet på så sätt att meddelande nr 5/1996 gäller

personer i bemanningsföretag som har hyrts ut eller avses att bli uthyrda men inte andra anställda, som inte anställts för att hyras ut. Det kan t.ex. avse anställda i entreprenadverksamhet. AMS konstaterar också att många företag som hyr ut arbetskraft i dag har tecknat kollektivavtal. Dessa avtal innebär i regel att den som anställs vid det uthyrande företaget har en tillsvidareanställning och uppbär garanterad baslön under de perioder då företaget inte kan erbjuda sysselsättning.

Det kan här finnas anledning att även beröra den förstudie, Personaluthyrning inom arbetsmarknadspolitiken – konkurrensaspekter (2001:15), som lades fram av Riksdagens revisorer i mars 2001. I studien konstateras att den verksamhet som bedrivs i s.k. lokala arbetscenter förefaller vara den verksamhet där risken för konkurrensnedvridande effekter är störst. Vid kontakter med AMS hade dock framkommit att verksamheten med lokala arbetscenter är under avveckling. AMS hade också uppgivit att myndigheten inte heller uppmuntrar start av nya lokala arbetscenter inom ramen för aktivitetsgarantin, utan i stället hänvisar till samarbete med bemanningsföretag. I förstudien görs bedömningen att om verksamheten med lokala aktivitetscenter hade varit en expanderande verksamhet i stället för en verksamhet under avveckling, hade det varit nödvändigt för AMS att allvarligt överväga hur man skulle hantera konkurrensfrågorna i förhållande till bemanningsföretagen. Med anledning av verksamhetens ringa omfattning och att den är under avveckling finner revisorerna emellertid inte anledning att granska verksamheten. Vad gäller eventuella effekter av aktivitetsgarantin konstateras att den i sin riksomfattande form enbart har funnits i ett halvt år och att AMS arbetar med att utveckla arbetsformerna. Revisorerna konstaterar också att aktivitetsgarantin har kritiserats för bl.a. dålig kvalitet och att det kan bli aktuellt för dem att återkomma till frågan om en granskning av aktivitetsgarantin.

Mot bakgrund av det anförda och då de frågor som väcks i motionerna omfattas av den ovan nämnda översynen av personaluthyrnings- och bemanningsbranschen avstyrks motionerna A252 yrkande 3 (kd) och A290 yrkandena 2 och 6 (m).

Privat arbetsförmedling

Ett par av motionerna gäller privata arbetsförmedlingar. I den ena, A12 yrkande 1 (fp), framhålls betydelsen av de privata förmedlingarna och framställs önskemål om fler sådana. Fler privata alternativ medför enligt motionen både ökad konkurrens för den offentliga förmedlingen och större valfrihet för arbetssökande och arbetsgivare. I den andra motionen, A257 (m), efterlyser motionären en utredning av möjligheterna för de privata och offentliga förmedlingarna att arbeta utifrån samma förutsättningar.

Utöver vad som nyss har anförts om konkurrensvillkoren för uthyrnings- och bemanningsföretagen vill utskottet, liksom vid tidigare behandling av liknande yrkanden (jfr bet. 1999/2000:AU1), framhålla att den offentliga förmedlingens roll inte helt lätt går att jämföra med de privata förmedlingarnas och att det därför är svårt att över huvud taget tala i termer av konkurrens.

Den offentliga förmedlingen har en uppgift som är betydligt vidare än den som gäller för de privata förmedlingarna eftersom den förra har ett ansvar för att målen för arbetsmarknadspolitiken uppfylls. Utskottet har inte skäl att motsäga den uppfattning som kommer till uttryck i motionerna om betydelsen av specialistförmedlingar och ökad mångfald på arbetsförmedlingsområdet, men ser ingen anledning till ett tillkännagivande till regeringen om den saken.

Med det anförda avstyrks motionerna A12 yrkande 1 (fp) och A257 (m).

Karensregeln i arbetsförmedlingslagen

Frågor rörande den s.k. karensregeln omfattas av det uppdrag om en förutsättningslös översyn av bemanningsbranschen som den inledningsvis redovisade arbetsgruppen inom Regeringskansliet arbetar med. Utskottet som inte vill föregripa de eventuella slutsatser som denna kan komma att dra avstyrker motionerna A252 yrkande 2 (kd) och A290 yrkande 5 (m).

Auktorisation m.m.

I några av motionerna, A284 (s), A293 (s), A309 (s) och A713 (s), efterlyser motionärerna bl.a. auktorisation eller andra former av regleringar för personaluthyrningsföretagen.

Som framgått ovan vid redogörelsen för AMS meddelande nr 5/2001 har antalet kollektivavtal ökat inom personaluthyrningsbranschen. Det senaste avtalet träffades i slutet av förra året mellan LO och Tjänsteföretagens Arbetsgivareförbund. Detta avtal är tvåårigt och är gemensamt för hela branschen. Enligt avtalet tillförsäkras arbetstagarna en garantilönenivån på 85 % från den 1 november år 2000 och från den 1 oktober 2002 uppgår nivån till 90 % för dem som varit anställda i minst sex månader. Sedan tidigare finns liknande avtal i förhållande till Tjänstemannaförbundet HTF och Vårdförbundet.

Som berörts ovan finns det en arbetsgrupp inom Regeringskansliet med uppgift att göra en förutsättningslös översyn av bemanningsbranschen. Översynen skall ha fokus på de anställdas situation och de problem som kan vara förknippade med en anställning i bemanningsföretag. Arbetsgruppen har, enligt vad som nämnts ovan, nära kontakt och samråd med arbetsmarknadens parter i sitt arbete med dessa frågor.

I sammanhanget kan utskottet även hänvisa till de ovannämnda förhandlingarna på Europainivå om ett regelverk för personaluthyrningsbranschen.

Med hänsyn till att de frågor som tas upp i motionerna omfattas av det pågående arbetet och då utskottet inte vill föregripa eventuella resultat av detta avstyrks motionerna A284 (s), A293 (s), A309 (s) och A713 (s).

Personaluthyrningens betydelse för en flexibel arbetsmarknad

Utskottet kan hålla med om de synpunkter som redovisas i motion A290 om att bemanningsföretagen kan ha en samhällsekonomisk nytta genom att de i ett kortsiktigt perspektiv kan bidra till att reducera problemet med flaskhalsar i produktionen. Genom bemanningsföretagen har arbetsmarknaden tillförts en

större flexibilitet inom vissa sektorer. De tillgodoser också det behov av en systematisk förmedling av korttidsjobb som finns inom vissa branscher. Som bl.a. konstaterades i betänkandet Personaluthyrning (SOU 1997:58) finns det emellertid vissa problem inom bemanningsbranschen. Det var också bl.a. mot bakgrund av detta som arbetsmarknadsutskottet, som redovisats ovan, i betänkande 1999/2000:AU1 fann att verksamheten i bemanningsföretagen väckte en rad frågor som ledde till att riksdagen förordade den förutsättningslösa översyn av bemanningsbranschen som numera pågår.

Av det anförda framgår att utskottet, på grund av de ovan redovisade problem som finns inom bemanningsföretagen, inte reservationslöst kan instämna i Moderaternas positiva beskrivning av bemanningsbranschen. Motion A290 yrkande 1 (m) avstyrks därför.

Lernia AB

Avseende Moderaternas förslag om att lägga ner Lernia AB kan utskottet, förutom vad som anförts ovan om konkurrensfrågor inom bemanningsbranschen, påminna om att det vid ett flertal tillfällen tidigare (jfr t.ex. bet. 2000/01:AU6) har avstyrkt liknande yrkanden. Liksom tidigare anser utskottet att det inte är aktuellt med någon avveckling av Lernia AB. Motion A290 yrkande 4 (m) avstyrks därför.

Konvention nr 181 om privat arbetsförmedling

Vad slutligen avser frågan om konvention nr 181 och Folkpartiets yrkande 2 i motion A12 om att riksdagen redan nu skall ta ställning för att Sverige inte heller i framtiden skall tillträda konventionen kan utskottet inte instämna i Folkpartiets ståndpunkt. Som redovisats ovan pågår ett brett arbete med dessa frågor såväl på nationell som europeisk nivå. Utskottet anser att resultaten av dessa insatser bör avvaktas innan några ytterligare ställningstaganden i fråga om ett eventuellt tillträde till konventionen görs.

Det finns i detta sammanhang också anledning att påminna om att regeringen i samband med att den för riksdagen lade fram konventionen (nr 179) om rekrytering av och arbetsförmedling för sjömän (prop. 1999/2000:119) angav att den hade för avsikt att göra en samlad bedömning av Sveriges förhållande till ILO:s arbetsförmedlingskonventioner när underlag för ett ställningstagande föreligger även beträffande konventionen (nr 181). Utskottet instämmer i regeringens bedömning att frågan om Sverige skall tillträda någon av dessa båda konventioner bör behandlas i ett sammanhang.

Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet motion A12 yrkande 2 (fp).

Sammantaget innebär det ovan anförda att utskottet ansluter sig till regeringens bedömning i frågan om tillträde, dvs. att Sverige för närvarande inte bör tillträda ILO:s konvention nr 181 om privat arbetsförmedling.

Små och medelstora företag m.m.

ILO:s rekommendation nr 189 om nya arbetstillfällen i små och medelstora företag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet behandlar i detta avsnitt dels en med anledning av propositionen väckt motion som avstyrks, dels ILO:s rekommendation (nr 189) om nya arbetstillfällen i små och medelstora företag och en av Internationella arbetskonferensen antagen deklaration om grundläggande rättigheter i arbetslivet.

Jämför reservationerna 7 (m, kd) och 8 (fp).

Propositionens huvudsakliga innehåll

Villkoren för små och medelstora företag har vid flera tillfällen tagits upp av Internationella arbetskonferensen och 1975, 1986 och 1990 har den antagit resolutioner om betydelsen och främjandet av denna typ av företag.

Genom rekommendationen (nr 189) bidrar ILO åter till diskussionen och spridandet av kunskap om och förståelse för småföretagens villkor.

I rekommendationen konstateras att små och medelstora företag har stor betydelse för ekonomin i alla länder, och genom att stötta dem främjas även tillkomsten av nya arbetstillfällen. Medlemsstaterna uppmanas även att se till att arbetstagarna tillförsäkras trygga och utvecklande arbeten.

Enligt rekommendationen får varje medlemsstat själv definiera små och medelstora företag efter de kriterier som anses lämpliga med hänsyn till nationella förhållanden.

I övrigt ges medlemsstaterna i sex avsnitt rekommendationer om definitioner, politiska och juridiska ramar, utveckling av företagskultur, utveckling av infrastruktur, arbetsgivar- och arbetstagarorganisationernas roll samt internationellt samarbete.

Bland annat skall medlemsstaterna

- ta hänsyn till de små och medelstora företagens villkor vid utformningen av skatte-, penning- och arbetsmarknadspolitik
- säkerställa en icke diskriminerande tillämpning av arbetsmarknadslagstiftningen
- bidra till skapandet och stärkandet av en företagskultur som gynnar bl.a. initiativ, företagsetablering, miljömedvetenhet och goda relationer på arbetsmarknaden

- ge företagen och deras anställda tillgång till stödtjänster av olika slag såsom hjälp med att grunda och starta företag samt finansierings-, kredit- och skuldrådgivning, arbetsmiljöutbildning etc.

Även arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna bör enligt rekommendationen överväga åtgärder för att stödja små och medelstora företag.

Slutligen bör det internationella samarbetet främjas genom insamling och utbyte av information och genom att skapa kontakter mellan nationella och internationella organ.

Regeringen pekar i propositionen på att rekommendationen är mycket allmänt hållen. Orsaken anges vara att den skall kunna användas i samtliga ILO:s medlemsländer, vilka till sin samhällsuppbyggnad och utvecklingsnivå är mycket olika. Rekommendationen innehåller målsättningar som i huvuddrag alla är värda att understödjas men som redan i stor utsträckning beaktats i svensk lagstiftning och praxis. Regeringen anser därför att den inte ställer krav på ytterligare svensk lagstiftning.

I propositionen redovisas också den av Internationella arbetskonferensen 1998 antagna deklarationen om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet samt riktlinjer för uppföljning av deklarationen.

I deklarationen slås i punkten 2 fast att alla ILO:s medlemsländer genom sitt medlemskap i ILO och sin anslutning till ILO:s stadga har en förpliktelse att respektera, främja och genomföra de grundläggande rättigheter som är temat för ILO:s grundläggande rättighetskonventioner. Dessa rättigheter omfattar

- föreningsfrihet och organisationsrätt samt erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar
- avskaffande av alla former av tvångsarbete
- avskaffande av barnarbete och
- avskaffande av diskriminering i arbetslivet.

I deklarationen räknas också ett antal ILO-konventioner upp som behandlar dessa ämnen.

De medlemsländer som ratificerat någon av de ifrågavarande konventionerna har därmed åtagit sig att respektera inte bara de grundläggande principerna omfattade av konventionerna utan konventionerna till sitt fulla innehåll. Sverige har ratificerat de konventioner som nämns utom nr 182 som utskottet nedan i avsnittet "Konvention 182 Barnarbete m.m." föreslår att riksdagen skall godkänna.

Bilagan till deklarationen innehåller riktlinjer för dess uppföljning. Uppföljningen kommer att ske dels i en årlig redogörelse (Annual review), dels i en global rapport (Global report).

Motion

Folkpartiet framhåller i motion A12 att partiet vid upprepade tillfällen i motioner pekat på ett flertal åtgärder som är nödvändiga för att få fart på företagandet i Sverige. Partiet delar därför inte regeringens bedömning att ILO:s rekommendation nr 189 om nya arbetstillfällen i små och medelstora företag inte skulle föranleda Sverige att vidta några åtgärder (yrkande 3).

Utskottets överväganden

Sverige behöver fler små och medelstora företag, anser Folkpartiet i sin motion. Utskottet delar denna uppfattning. De små och medelstora företagen, inklusive nyföretagandet, utgör en vital del av det svenska näringslivet. De utgör en viktig faktor för dynamiken och tillväxten i samhällsekonomin och därmed även för en ökad sysselsättning. För att de svenska företagen skall kunna fortsätta att bidra till samhällsekonomin måste de även fortsättningsvis ges förutsättningar som gör att de kan konkurrera med omvärlden.

I motsats till vad Folkpartiet anför i sin motion, anser utskottet att regeringen bedriver en politik som syftar till bättre villkor för företagande. Det övergripande målet för arbetet med dessa frågor är att både förbättra förmågan att konkurrera och villkoren i övrigt för de små och medelstora företagen. Under flera år har också insatser gjorts inom flera områden för att underlätta både startandet och den fortsatta driften av sådana företag. Det gäller regelförenklningar, väl fungerande konkurrens samt information, service och rådgivning till småföretagare i syfte att stimulera ett gott näringslivsklimat, goda möjligheter för nya företag att etableras och befintliga företag att växa. Satsningar har också gjorts inom andra politikområden som har betydelse för företagen.

Det övergripande målet för regelförenklaringsarbetet är att förbättra småföretagens arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga och villkor i övrigt för att åstadkomma en ökad sysselsättning och högre tillväxt. För att få ett så brett och effektivt angreppssätt som möjligt sker arbetet utifrån principen att det skall ställas tydliga krav på dem som beslutar om eller arbetar fram förslag på olika nivåer om en analys av vilka effekter olika förslag får för småföretagen. Den av regeringen tillsatta SimpLex-enhetens verksamhet som pågått under några år syftar bl.a. till att ge stöd och råd till dem som utför detta arbete.

Utskottet anser att det saknas grund för den kritik som Folkpartiet framför avseende de åtgärder som regeringen har vidtagit för att underlätta för företagen. I 2001 års vårproposition framhåller regeringen återigen att det skall vara lätt att starta och driva företag och betonar att det förenklaringsarbete som pågår drivs vidare med kraft. I propositionen anges också att regeringen planerar insatser för att främja kvinnors och invandrares företagande. Utskottet förutsätter att regeringen snarast återkommer med förslag i denna riktning.

Utskottet vill även framhålla betydelsen av att hela Sveriges resurser i form av arbetskraft och kapital tas till vara i större omfattning än i dag. Om

alla resurser utnyttjas skapas bättre förutsättningar för en fortsatt god tillväxt, en tillväxt som dessutom kommer alla människor och regioner till del.

Det kan här nämnas att en av regeringen tillsatt parlamentarisk kommitté i september 2000 presenterade ett betänkande, På väg mot nya arbetssätt för regional utveckling (SOU 2000:87). I betänkandet lägger kommittén fram förslag om den framtida inriktningen och utformningen av den svenska regionalpolitiken. Betänkandet har remissbehandlats, och enligt 2001 års vårproposition avser regeringen att lägga fram en proposition för riksdagen under hösten 2001.

Regeringen aviserar också i vårpropositionen att den i höst kommer att lägga fram en proposition om hur transportinfrastrukturen skall utvecklas under den kommande tioårsperioden.

Utskottet vill här också påminna om de behov som finns i stora delar av landet vad gäller andra former av infrastruktur, kompetensutveckling och tillgång till IT för att ge förutsättningar för ett lokalt näringsliv. Genom satsningar i bl.a. dessa avseenden kan regionala obalanser motverkas och landet hållas samman.

Ett bra initiativ i denna riktning är det pågående arbetet med den regionala näringspolitiken och tillväxtavtalen som har som mål att ge alla delar av vårt land möjligheter att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och på sina egna villkor. Utgångspunkten vid arbetet med tillväxtavtalen är att besluten skall fattas av dem som berörs, att ansvaret skall tas lokalt och regionalt och att så många människor som möjligt skall engageras. Det regionala inflytandet över tillgängliga resurser skall öka, liksom möjligheterna att använda resurser mer flexibelt än tidigare. Det är dock viktigt att påpeka att staten alltså skall ha det övergripande ansvaret för utvecklingen i alla Sveriges regioner.

Regeringen lade i februari 2001 fram en rapport, Rapport om tillväxtavtalen – Första året (Ds 2001:15). Där redovisas hur de regionala tillväxtavtalen har utvecklats hittills. Av rapporten framgår att medel har beslutats för en rad olika aktiviteter för att stärka det regionala och lokala näringslivet. I landet som helhet har omkring 50 % av de medel som fördelats avsett företags-, entreprenörs- och näringslivsutveckling och knappt 25 % har gått till kompetensutveckling. Övriga medel fördelar sig på en rad olika insatser. Rapporten visar också att näringslivet i landets olika regioner har skilt sig åt i fråga om vilka insatser som har prioriterats.

Utskottet anser att det är viktigt att den utveckling som inletts med stöd av bl.a. tillväxtavtalen får fortsätta under de kommande åren.

Som regeringen anför i proposition nr 93 är de slutsatser som görs i ILO:s rekommendation om små och medelstora företag mycket allmänt hållna för att rekommendationen skall kunna användas i samtliga ILO:s medlemsländer, vilka till sin samhällsuppbyggnad och utvecklingsnivå är mycket olika. Utskottet instämmer i regeringens slutsats att rekommendationen innehåller målsättningar som i huvuddrag alla är värda att understödjas och att dessa redan i stor utsträckning beaktas i svensk lagstiftning och praxis. Utskottet

delar också regeringens bedömning att rekommendationen inte ställer ytterligare krav på svensk lagstiftning, varför motion A 12 yrkande 3 (fp) avstyrks.

Utskottet vill dock avslutningsvis framhålla vad regeringen i propositionen anför om att rekommendationen innehåller anvisningar för utformningen av en småföretagspolitik som kan användas som referenspunkt i det fortsatta arbetet med att förbättra villkoren för små och medelstora företag.

Konvention nr 182 Barnarbete m.m.

ILO:s konvention nr 182 och rekommendation nr 190 om de värsta formerna av barnarbete m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen med godkännande av ILO:s konvention (nr 182) om de värsta formerna av barnarbete skall bifalla propositionen i den delen.

Utskottet föreslår därutöver att riksdagen skall lägga propositionen i övriga delar till handlingarna.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Inledningsvis konstateras att ILO redan år 1919 antog den första konventionen om barnarbete och att denna genom åren följts av ytterligare ett tiotal konventioner som behandlar sysselsättning av barn eller unga personer.

Barnarbete har således varit ett för ILO aktuellt ämne under större delen av 1900-talet, och i mars 1996 fattade ILO:s styrelse ett beslut att åter föra upp ämnet på Internationella arbetskonferensens dagordning. Syftet med detta var att 1998 kunna hålla en första diskussion och 1999 anta instrument i ämnet.

Som underlag för behandlingen utarbetade Internationella arbetsbyrån en rapport i vilken det konstaterades att barnarbete förekommer runt om i hela världen, men framför allt i Afrika, Asien och Latinamerika. I rapporten visas på att barnarbete också förekommer i många industriländer och Italien, Portugal, Storbritannien och USA nämns som exempel. Det konstaterades också med oro att barnarbete blir allt vanligare i många östeuropeiska och asiatiska länder som nyligen övergått till marknadsekonomi.

I rapporten lämnas en beskrivning av hur barn utnyttjas i skuldslaveri, prostitution, framställning av pornografi, drogtillverkning och droghandel, gruvarbete, tegel- och glasbruksindustri samt djuphavsfiske. De flesta av de arbetande barnen återfinns dock i jordbruksarbete och i småföretag.

Efter avslutad utskottsbehandling antog Internationella arbetskonferensen år 1999 den nu aktuella konventionen och rekommendationen om förbud mot och omedelbara åtgärder för avskaffandet av de värsta formerna av barnarbete.

Vad avser konventionen innehåller den en operativ del som omfattar åtta artiklar. Artikel 1 ålägger en medlemsstat som ratificerar konventionen att vidta omedelbara och effektiva åtgärder för att säkerställa ett förbud mot och

avskaffandet av de värsta formerna av barnarbete. Med ”barn” avses, enligt artikel 2, alla personer under 18 år.

I artikel 3 definieras vad som avses med ”de värsta formerna av barnarbete”. Under denna definition faller, förutom angivna exempel som försäljning av barn och skuldslaveri, även arbete som genom sin karaktär eller på grund av de omständigheter under vilka det utförs kan vara skadligt för barns hälsa, säkerhet eller moral (art. 3 d).

Artikel 4 ålägger medlemsstaterna att i sin nationella rättsordning fastställa de skadliga arbeten som avses i art. 3 d samt att kartlägga deras förekomst. Myndigheterna åläggs att även i övrigt samarbeta med arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna i olika skeden av utarbetande och översyn av förteckningen över skadliga arbeten.

Artiklarna 5 och 6 påbjuder varje medlemsstat att inrätta eller ange lämpliga mekanismer för övervakningen av genomförandet av konventionens bestämmelser samt att utforma och genomföra handlingsprogram för att med prioritet avskaffa de värsta formerna av barnarbete. De berörda myndigheterna förutsätts i detta sammanhang samråda med arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna och även beakta andra berörda gruppers mening.

I artikel 7 åläggs medlemsstaterna att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa ett effektivt genomförande av de bestämmelser som ger verkan åt konventionen, inklusive bestämmelser om och tillämpning av straffrättsliga påföljder eller, om så är lämpligt, andra sanktioner. Vidare anges ett antal ytterligare åtgärder som varje medlemsstat skall vidta.

Enligt artikel 8 skall medlemsstaterna bistå varandra i genomförandet av konventionens bestämmelser genom internationellt samarbete och bistånd, inklusive stöd till den sociala och ekonomiska utvecklingen, program för fattigdomsbekämpning och allmän utbildning.

Regeringen gör också en genomgång av hur konventionen förhåller sig till vissa andra internationella instrument som berör barns och minderårigas rättigheter.

Sammanfattningsvis gör regeringen bedömningen att Sverige utan lagändringar kan leva upp till de krav som anges i konventionen och därför kan och bör ratificera den.

Utskottets överväganden

Ingen motion har väckts i denna del.

Arbetsmarknadsutskottet delar den grundsyn som kommer till uttryck i konventionen och rekommendationen. Barn som utnyttjas som arbetskraft utsätts för ett påtagligt hot avseende deras fysiska och psykiska hälsa samtidigt som deras människovärde och deras rättigheter kränks på ett allvarligt sätt. Utskottet vill särskilt framhålla betydelsen av att konventionen inledningsvis, förutom till ILO:s egna instrument, hänvisar till FN:s konvention om barns rättigheter.

Utskottet ansluter sig i övrigt till regeringens bedömning och föreslår att riksdagen godkänner ILO:s konvention nr 182. Detta innebär att riksdagen bör bifalla propositionen i den delen.

Övriga delar av propositionen

Som framgått ovan innehåller propositionen i övriga delar en redovisning av ytterligare en konvention, två rekommendationer och en deklaration. Utskottet föreslår att propositionen i dessa delar läggs till handlingarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Konkurrensvillkor m.m. (punkt 1)

av Mikael Odenberg (m), Stefan Attefall (kd), Kent Olsson (m), Patrik Norinder (m), Maria Larsson (kd), Christel Anderberg (m) och Elver Jonsson (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs under Ställningstagande i reservation 1. Riksdagen bifaller därmed motionerna 2000/01:A252 yrkande 3 och 2000/01:A290 yrkandena 2 och 6.

Ställningstagande

I motionerna A252 yrkande 3 (kd) och A290 yrkandena 2 och 6 (m) behandlas frågor om bl.a. regelverk och konkurrensvillkor för personaluthyrningsföretagen.

På flera håll i landet har arbetslösa hyrts ut till företag genom s.k. lokala arbetscenter i konkurrens med olika privata personaluthyrningsföretag. Att kommuner, arbetsförmedlingar, landsting och bolag som ägs av stat och kommun på detta sätt hyr ut arbetskraft skapar en osund konkurrens då skattemedel kan misstänkas utnyttjas inom verksamheten. De offentliga aktörerna kan dessutom ofta dra nytta av arbetsmarknadspolitiska åtgärder på ett sätt som diskriminerar bemanningsföretagen.

Som Riksdagens revisorer konstaterar i den av dem i mars 2001 framlagda förstudien, Personaluthyrning inom arbetsmarknadspolitiken – konkurrensaspekter (2001:15), förefaller den verksamhet som bedrivs i lokala arbetscenter vara den verksamhet där risken för konkurrensnedvridande effekter är störst. Vid kontakter med AMS hade dock framkommit att verksamheten med lokala arbetscenter är under avveckling. AMS hade också uppgivit att myndigheten inte heller uppmuntrar start av nya lokala arbetscenter inom ramen för aktivitetsgarantin, utan i stället hänvisar till samarbete med bemanningsföretag.

Vi ansluter oss till Revisorernas kritik av den konkurrensnedvridning som konstaterats i rapporten och välkomnar AMS ändrade inställning till lokala arbetscenter. Vi vill dock understryka vikten av att de aktiviteter av detta slag som ännu finns kvar avvecklas så snart som möjligt.

Det finns emellertid andra exempel på offentligt finansierad verksamhet som konkurrerar med uthyrningsföretagens affärsverksamhet på ett sätt som kan ifrågasättas. På flera håll har t.ex. arbetsförmedlingar startat verksamhet med så kallad headhunting som utförs kostnadsfritt med skattesubventioner. AMS förmedlar numera även arbetslösa till korttidsanställningar genom att anordna pooler där en arbetslös som söker arbete och lyfter arbetslöshetsersättning knyts till en sådan pool och sedan förmedlas till ett oftast tidsbegränsat arbete. När den arbetslöse sedan återigen blir arbetslös knyts han eller hon på nytt till poolen och lyfter arbetslöshetsersättning osv. Utbildning får den arbetslöse genom AMS som arbetsmarknadsutbildning. AMS poolverksamhet konkurrerar således med uthyrningsföretagens affärsverksamhet men under helt andra ekonomiska förutsättningar. Vi anser att verksamheten enligt de nyss redovisade exemplen, liksom andra liknande verksamheter, som bedrivs av AMS eller andra offentliga aktörer, snarast bör upphöra.

Hösten 1999 tog riksdagen på förslag av arbetsmarknadsutskottet (bet. 1999/2000:AU1, rskr. 83) initiativ till en översyn av bemanningsbranschen. Initiativet grundade sig på en socialdemokratisk motion där hela utgångspunkten föreföll vara uppfattningen att bemanningsföretag är ett sätt att kringgå arbetsmarknadens normala spelregler och avtalskonstruktioner.

Vi anser i motsats till denna uppfattning att bemanningsföretagen är en resurs på en alltför stelbent och reglerad arbetsmarknad. Bemanningsföretagen har gett ett stort antal personer möjlighet att såväl erhålla ett arbete som att få en inkörsport till en arbetsmarknad som de annars skulle ha stått utanför. Vi anser därför att översynen av personaluthyrningsbranschen i stället bör syfta till att undanröja sådana regler som snedvrider konkurrensen och försvårar bemanningsföretagens verksamhet. Att införa ytterligare lagar och regler är bara ägnat att motverka flexibiliteten på arbetsmarknaden och uppkomsten av nya jobb.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen med anledning av motionerna A252 yrkande 3 (kd) och A290 yrkandena 2 och 6 (m) bör tillkännage för regeringen som sin mening vad vi anför om konkurrens och nya direktiv till den pågående översynen av bemanningsbranschen.

2. Privat arbetsförmedling (punkt 2)

av Mikael Odenberg (m), Kent Olsson (m), Patrik Norinder (m), Christel Anderberg (m) och Elver Jonsson (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs under Ställningstagande i reservation 2. Riksdagen bifaller därmed motionerna 2000/01:A12 yrkande 1 och 2000/01:A257.

Ställningstagande

I början av 1990-talet införde den borgerliga regeringen, trots starka protester från Socialdemokraterna, möjligheten till privata arbetsförmedlingar. Efter en trög start visar det sig nu att det tillkommer fler och fler privata företag som verkar inom arbetsförmedlings- och personaluthyrningsområdet. Framför allt är det företag som har specialiserat sig på förmedling av arbetskraft inom ett visst yrkes- eller kompetensområde som etableras. Genom dessa företag har arbetsförmedlingsområdet tillförts en ökad mångfald samtidigt som initiativ och ansvar allt mer har flyttats från stora offentliga system till individen.

Enligt vår mening utgör de företag som i dag arbetar med personaluthyrning och arbetsförmedling mycket goda exempel på att lagen fungerar som det var tänkt och att vi fått fler alternativ på arbetsförmedlingsområdet som gynnar både arbetsgivare och arbetstagare. De privata arbetsförmedlingarna måste därför få finnas kvar och utvecklas.

Trots den positiva utvecklingen finns det alltför villkor för arbetsförmedlingsområdet som missgynnar de privata arbetsförmedlarna i förhållande till de offentliga. Exempelvis är det enligt 6 § lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft förbjudet att ta betalt av arbetsökande eller arbetstagare. När det är fråga om privat arbetsförmedling medför bestämmelsen att det är arbetsgivaren som blir tvungen att betala för förmedlingstjänsten. Detta innebär samtidigt att det uppstår en osund konkurrens mellan den offentliga arbetsförmedlingen som finansieras av skattemedel och de privata arbetsförmedlingarna där arbetsgivarna tvingas stå för driftskostnaderna.

Att på detta sätt värna ett monopol kan inte ligga i den arbetsökandes intresse. I stället borde privata arbetsförmedlingar välkomnas. Vi vill därför både se fler privata arbetsförmedlingar, som ytterligare kan öka valfriheten för den enskilde, och en utjämning av villkoren för de offentliga och privata arbetsförmedlingarna.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen med anledning av motionerna A12 yrkande 1 (fp) och A257 (m) bör tillkännage för regeringen som sin mening vad vi anför om privat arbetsförmedling.

3. Karensregeln i arbetsförmedlingslagen (punkt 3)

av Mikael Odenberg (m), Stefan Attefall (kd), Kent Olsson (m), Patrik Norinder (m), Maria Larsson (kd) och Christel Anderberg (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Riksdagen *dels*, med bifall till motionerna 2000/01:A252 yrkande 2 och 2000/01:A290 yrkande 5, antar det av utskottet under Ställningstagande i reservation 3 framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft, *dels* beslutar att lagändringen skall träda i kraft den 1 juli 2001.

Ställningstagande

I 4 § andra punkten lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft finns den s.k. karensregeln som innebär att en arbetstagare som har sagt upp sig från en anställning och tar anställning hos en arbetsgivare som hyr ut arbetskraft inte får hyras ut till sin förre arbetsgivare tidigare än sex månader efter det att anställningen hos denne upphörde.

Karensregeln drabbar, enligt Svenska Personaluthyrnings- och Rekryteringsförbundet (SPUR), särskilt anställda som kommer från offentlig sektor. Framför allt är det kvinnor som blir lidande. Att vara förbjuden att under sex månader arbeta inom landstinget, som nästan har monopol på sjukvårdande verksamhet, är en stor nackdel för den enskilde. För många arbetstagare innebär det, på grund av bristande ekonomiska möjligheter, att de i praktiken inte har möjligheter att utnyttja den självklara rätten att själva få välja vilken arbetsgivare de vill arbeta för. Vi anser därför att karensregeln är obefogad och att den skall avskaffas.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen med anledning av motionerna A252 yrkande 2 (kd) och A290 yrkande 5 (m) bör upphäva den s.k. karensregeln i 4 § andra punkten lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft. 4 § får därmed följande lydelse; ”Arbetsgivare som bedriver uthyrning av arbetskraft får inte genom villkor i avtal eller på något annat sätt hindra arbetstagare att ta anställning hos beställare för vilka de utför eller utfört arbete”. Vi föreslår att lagändringen skall träda i kraft den 1 juli 2001.

4. Personaluthyrningens betydelse för en flexibel arbetsmarknad (punkt 5)

av Mikael Odenberg (m), Stefan Attefall (kd), Kent Olsson (m), Patrik Norinder (m), Maria Larsson (kd) och Christel Anderberg (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs under Ställningstagande i reservation 4. Riksdagen bifaller därmed motion 2000/01:A290 yrkande 1.

Ställningstagande

Huvudprincipen på den svenska arbetsmarknaden var länge att personal var livstidsanställd i ett enda företag. Lagstiftning, avtal och sedvänja på arbetsmarknaden byggde på detta. Sedan det svenska arbetsförmedlingsmonopolet upphörde 1993 har det emellertid skett en snabb expansion av bemanningsbranschen.

Att det bland arbetsgivarna finns ett stort behov av de tjänster som bemanningsföretagen har att erbjuda framgår inte minst av att branschen under de senaste åren haft en årlig tillväxt på omkring 50 %. Det stora antalet sysselsatta och den snabba tillväxtökningen tyder också på att det bland arbetstagarerna finns en utbredd vilja att arbeta för något av de många personaluthyrningsföretagen.

Alla typer av företag, små som stora, skaffar sig i dag tillfällig hjälp. Orsakerna till varför det enskilda företaget anlitar inhyrd arbetskraft varierar. För de företag som är verksamma inom branscher där det är svårt att lång tid i förväg förutse växlingar i personalbehov ökar behovet och efterfrågan på t.ex. konsulter som vid rätt tillfälle kan erbjuda rätt kunskap. På samma sätt leder ett företags strävan efter koncentration på kärnområden till att efterfrågan på extern kompetens ökar. Möjligheten att anlita arbetskraft för just den tid och just det ändamål som behövs innebär stora fördelar i form av ökad flexibilitet för företagen. Särskilt de små företagen får dessutom en trygghet i att de kan anlita tillfällig arbetskraft i samband med frånvaro på grund av sjukdom, föräldraledighet och liknande.

På samma sätt som för företagen varierar orsakerna bland arbetstagarerna att de väljer att arbeta i ett bemanningsföretag. Många uppskattar den omväxling och flexibilitet som denna typ av företag erbjuder. Bland arbetstagarerna framhålls även goda möjligheter att bredda sin kompetens och att träffa och lära känna olika människor som skäl för att de valt att arbeta i bemanningsbranschen. För andra innebär arbetet i ett bemanningsföretag en väg mot fast anställning. Inte minst för många invandrare har bemanningsföretagen inneburit en möjlighet att ta sig in på arbetsmarknaden.

Det anförda visar att bemanningsföretagen ger uttryck för en ny syn på arbete och företagande. Eftersom det är svårt att veta vad morgondagen för med sig väljer såväl arbetsgivare som arbetstagare mer flexibla lösningar. Detta medför frihet för båda parter, utan att ge avkall på krav om grundtrygghet och rättigheter. Samtidigt bidrar bemanningsföretagens flexibla lösningar och arbetsförmedlande funktion till borttagande av flaskhalsar i produktionen och därmed till betydande samhällsekonomisk nytta.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen med anledning av motion A290 yrkande 1 (m) bör tillkännage för regeringen som sin mening vad vi anför om personaluthyrningens betydelse för en flexibel arbetsmarknad.

5. Lernia AB (punkt 6)

av Mikael Odenberg (m), Kent Olsson (m), Patrik Norinder (m) och Christel Anderberg (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs under Ställningstagande i reservation 5. Riksdagen bifaller därmed motion 2000/01:A290 yrkande 4.

Ställningstagande

Lernia AB är en helstatlig koncern som bedriver bemanningsverksamhet inom ramen för det helägda dotterbolaget Lernia Personaluthyrning. Även om Lernia Personaluthyrning formellt är fristående inom koncernen går det inte att bortse från den offentliga, skattefinansierade kopplingen.

Vi anser att det inte finns någon anledning att ha en statligt ägd verksamhet som sysslar med arbetsmarknadsutbildning och personaluthyrning. Verksamheten snedvrider konkurrensen och bör därför upphöra.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen med anledning av motion A290 yrkande 4 (m) bör tillkännage för regeringen som sin mening vad vi anfört om Lernia AB.

6. Konvention nr 181 om privat arbetsförmedling (punkt 7)

av Mikael Odenberg (m), Stefan Attefall (kd), Kent Olsson (m), Patrik Norinder (m), Maria Larsson (kd), Christel Anderberg (m) och Elver Jonsson (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs under Ställningstagande i reservation 6. Riksdagen bifaller därmed motion 2000/01:A12 yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringen föreslår i propositionen att Sverige för närvarande inte bör tillträda konventionen (nr 181) om privat arbetsförmedling. Vi instämmer i detta men anser dessutom att det inte heller i framtiden bör vara aktuellt med något svenskt tillträde till konventionen.

Som vi anfört ovan i reservation 2 har det, efter det att lagen ändrades så att det blev möjligt med privata arbetsförmedlingar, startats en lång rad privata företag som bedriver arbetsförmedlings- och personaluthyrningsverksamhet. Den mycket goda tillväxt som dessa företag har haft är ett gott betyg och visar att lagen fungerar som det var tänkt. Genom de nya företagen har vi även fått en mångfald på arbetsförmedlingsområdet som gynnar både arbetsgivare och arbetstagare. Vi anser därför att det är en självklarhet att de privata arbetsförmedlingarna måste få finnas kvar och utvecklas.

ILO-konventionen (nr 181) skulle genom sitt strikta regelverk allvarligt försvåra arbetet för de privata arbetsförmedlingarna och i stora delar innebära en återgång till den situation som rådde före 1993 års lagändring. Av den

anledningen anser vi att Sverige inte heller i framtiden bör tillträda konventionen.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen med anledning av motion A12 yrkande 2 (fp) bör tillkännage för regeringen som sin mening vad vi anført om ett svenskt tillträde till ILO:s konvention nr 181 om privat arbetsförmedling.

7. Villkor för företag (punkt 8, motiveringen)

av Mikael Odenberg (m), Stefan Attefall (kd), Kent Olsson (m), Patrik Norinder (m), Maria Larsson (kd) och Christel Anderberg (m).

Ställningstagande

ILO:s rekommendationer om små och medelstora företag är mycket allmänt hållna för att de skall kunna användas i samtliga ILO:s medlemsländer, vilka är mycket olika till sin samhällsupbyggnad och utvecklingsnivå. Vi instämmer i att rekommendationen innehåller målsättningar som är värda att understödja.

I Sverige lämnar regeringens politik för att främja företagande i små och medelstora företag åtskilligt i övrigt att önska. Detta förhållande rättas emellertid inte till med hjälp av internationella konventioner, utan genom ett byte av regering i Sverige.

8. Villkor för företag (punkt 8)

av Elver Jonsson (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres under Ställningstagande i reservation 8. Riksdagen bifaller därmed motion 2000/01:A12 yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringen förklarar i propositionen att den anser att ILO:s rekommendation (nr 189) om nya arbetstillfällen i små och medelstora företag inte bör föranleda Sverige att vidta några åtgärder. Folkpartiet delar inte denna uppfattning.

Till skillnad från regeringen anser Folkpartiet att Sverige måste ha en mer offensiv företagarpolitik som ger fler företag möjlighet att växa. Politiken måste ha som huvudsyftet underlätta för företagandet och att minska antalet krångliga regler för företagen. Ett utomordentligt sätt att uppnå detta vore bl.a. att fullt ut genomföra de utmärkta förslag som Småföretagsdelegationen föreslog, något som Folkpartiet länge har krävt. Tyvärr har regeringen inte hörsammat dessa förslag till åtgärder.

Det av regeringen redan påbörjade arbetet med förenkling av bl.a. skattelagstiftningen har till och med "gått i stå". Även regeringens arbete med en

minskning och förenkling av andra regelverk går trögt. På viktiga områden, som t. ex. inom sjukvården, har nya lagar införts som tvärtom hämmat framväxten av ny företagsamhet.

Folkpartiet har i åtskilliga riksdagsmotioner presenterat förslag om hur det skulle gå att få fart på företagandet och stimulera främst de små och medelstora företagen. Förslagen omfattar såväl skattelättnader som regelförenklingar och avregleringar. Senast Folkpartiet presenterade sådana förslag var i samband med 2001 års vårbudget.

Folkpartiet delar därför inte regeringens syn om att inget mer behöver göras med anledning av rekommendationen. Jag anser att riksdagen med anledning av motion A12 yrkande 3 (fp) bör tillkännage för regeringen som sin mening vad vi anfört med anledning av ILO:s rekommendation nr 189 om nya arbetstillfällen i små och medelstora företag.

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I propositionen 2000/01:93 föreslås att riksdagen godkänner ILO:s konvention (nr 182) om de värsta formerna av barnarbete.

Följdmotioner

Motion 2000/01:A12 av Elver Jonsson m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut.

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om de privata arbetsförmedlingarnas roll på framtidens arbetsmarknad.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om att Sverige inte bör tillträda ILO:s konvention (nr 181) om privat arbetsförmedling i framtiden.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för små och medelstora företag.

Motioner från allmänna motionstiden

Motion 2000/01:A252 av Helena Höij och Inger Strömbom (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att ta bort den s.k. karensregeln i lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om översynen av bemanningsverksamheten.

Motion 2000/01:A257 av Cristina Husmark Pehrsson (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att snarast utreda möjligheter för arbetsförmedlingar, offentliga såväl som privata, att arbeta på samma ekonomiska villkor i enlighet med vad som i motionen anförts.

Motion 2000/01:A284 av Bengt Silfverstrand (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om reglering av bemanningsföretagens verksamhet.

Motion 2000/01:A290 av Mikael Odenberg m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut.

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bemanningsföretagens betydelse för en flexibel arbetsmarknad.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om konkurrens på lika villkor för bemanningsbranschen.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Lernia Personaluthyrning.

5. Riksdagen beslutar att upphäva karensreglerna i lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om direktiven för en kommande utredning om bemanningsföretagens verksamhet.

Motion 2000/01:A293 av Monica Öhman och Birgitta Ahlqvist (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om auktorisation av bemanningsföretag.

Motion 2000/01:A309 av Bengt-Ola Rytting (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utvärdering av personaluthyrningsbranschen.

Motion 2000/01:A713 av Carina Adolfsson Elgestam och Lars Wegendal (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av anställningstryggheten vad gäller inhyringsföretag och uppsägning av tidigare anställda.